

7/5428

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

3 Nisan 2005

Sayı : 026.21/2005/SPGY/152876
Konu : Yazılı Soru Önergesi

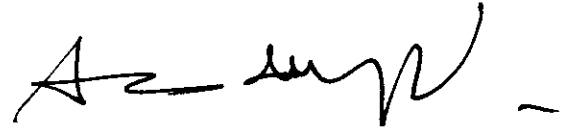
SÜRELİ - ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 04.04.2005 tarih ve A.01.0. GNS.0.10.00.02-10159 sayılı yazıları.

Ankara Milletvekili Sayın Ayşe Gülsün Bilgehan'ın 7/5429 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Abdullah GÜL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

EK: Soru önergesi yanıtı

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN GÜLSÜN BİLGEHAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR:

Türkiye’de Medeni Kanunun kabul edilmesinden 79 yıl sonra, 14-16 Haziran 2004 tarihlerinde İstanbul’da başkanlığınızda yapılan Dışişleri Bakanları İslam Konferansı 31. Genel Kurul Toplantısı Sonuç Bildirgesi’nin 62. paragrafında çağdaş insan hakları ve kadın-erkek eşitliğine aykırı bazı bölümler yer almıştır.

Türkiye Cumhuriyeti geleneksel olarak, İslam Konferansı toplantılarında kabul edilen Kararları, Sonuç Bildirgesini ve Deklarasyonları, kendi Anayasası ve Türk dış politikasının temel prensipleriyle uyumlu ölçüde kabul ettiğini, genel bir çekinceyle belirtmektedir.

Bununla birlikte, İslam Konferansı’nın İstanbul Sonuç Bildirgesi’nin, “Avrupa Birliği’nin, bazı ülkelerde geçerli olan Şariat Kanunu içinde yeralan recm ve benzeri ceza uygulamalarını, insanlık dışı diye nitelendirmesini kınayan” ve bu gibi tutumları “ülkelerin iç işlerine karışmak” olarak belirten cümleleri, üyesi olduğumuz Avrupa Konseyi, katılmaya çalıştığımız Avrupa Birliği ve her şeyden önce laik, demokratik Cumhuriyetimizin temel ilkelerine tamamen ters düşmektedir.

Bu gibi konularda sessiz kalmak, zina olayıyla çok yara almış uygar ülke tanımımıza ve yürüttüğümüz Avrupa Birliği politikamıza zararlı olmaktadır. Nitekim, Avrupa Konseyi bünyesinde etkinlik gösteren bazı kadın dernekleri İKÖ’nün İstanbul Sonuç Bildirgesi ile ilgili olarak Türkiye’yi eleştiren bir bildiri yayınlamışlardır.

Bu bilgiler ışığında;

1. İslam Konferansı Örgütü İstanbul Sonuç Bildirgesi’ndeki eşitliğe ve insan haklarına aykırı maddelerde, genel çekince dışında, Türk Hükümeti adına karşı görüş bildirilmiş midir?

2. Avrupa Birliği sürecinde karşımıza en önemli engel olarak çıkan kadın-erkek eşitliği ve kadın hakları konularında bir eylem planı uygulamayı ve Laik Türkiye Cumhuriyeti’nin kadınlarını Avrupa Birliği ülkelerine daha iyi tanıttak bir kampanya açmayı düşünüyor musunuz?

YANITLAR:

1) Anayasamızın 2. maddesi, Türkiye Cumhuriyeti’nin laik ve demokratik bir hukuk devleti olduğunu, Cumhuriyetin- bu niteliklerinin “değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez” mahiyet arzettiğini amirdir.

Türkiye, İslam Konferansı Örgütü (İKÖ) Şartı’na katılırken, bu Şart’ın hükümlerini yukarıdaki ilkeler çerçevesinde, Türkiye’nin anayasal düzeni izin verdiği ölçüde uygulayacağına dair genel çekince bulunmuştur. Bu düzenleme uyarınca, Türkiye, her İKÖ toplantısı sırasında, mutaden İKÖ Genel Sekreteri’ne bir çekince mektubu göndererek, İKÖ kararlarını “anayasal sistemi ve dış politikasının temel ilkeleri açısından uygulanabilir oldukları ölçüde kabul ettiğini” kayda geçirmektedir.

Aynı tutum, 14-16 Haziran 2004 tarihleri arasında İstanbul’da düzenlenen 31. İslam Ülkeleri Dışişleri Bakanları Konferansı’nda benimsenen belgeler ve soru önergelerinde kayıtlı

hususlar için de geçerli olup, sözkonusu çekincelerimizi içeren, dönemin İKÖ Genel Sekreteri Belkeziz'e muhatap 16 Haziran 2004 tarihli mektubum toplantı sırasında tevdi edilmiştir.

2) Bilindiği üzere, Türkiye'nin adaylığının tescil edildiği Helsinki AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi sonrasında, Kopenhag siyasi kriterlerine uyum amacıyla hayata geçirilen devrim niteliğindeki reformlar toplumsal hayatın her aşamasında kendisini hissettirmiştir. Bu bağlamda, kadın-erkek eşitliği ve kadın hakları alanlarında da son 6 yıllık dönemde önemli gelişmeler meydana gelmiştir.

Bu alanda getirilen yasal düzenlemelerin başında 2001 yılında yürürlüğe giren Yeni Medeni Kanun ile 2004 yılında Anayasamızın 10. Maddesi'nde yapılan değişiklik gelmektedir. Sözkonusu Anayasa değişikliğiyle kadınıla erkeğin her alanda eşit hakları ve fırsat eşitliği teminat altına alınmıştır.

Türk kadınının sosyal, siyasi ve ekonomik hayata erkeklerle eşit ve tam katılımlarını sağlayabilmelerine yönelik adımların hayata geçirilmesi, Hükümetimizin temel öncelikleri arasında yer almaktadır. Türk kadınının yaşamın her alanına erkeklerle eşit katılımını sağlamaya yönelik yasal reformların ulusal düzeyde gerçekleştirilmesi yönündeki çalışmalar aralıksız bir biçimde sürmekte olup, yaşanan olumlu gelişmeler kaydedeğer niteliktedir.

Kadın hakları bağlamında dikkate getirilmesi gereken diğer önemli gelişmeler arasında Hükümetimizin girişimleri çerçevesinde hazırlanan ve 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe girecek olan yeni Türk Ceza Kanunu (TCK) ile "töre" cinayetlerinin önlenmesine ilişkin olarak ortaya konulan güçlü yasal düzenleme, uzun zamandır beklemekte olan ve kadın hakları ile kadınların sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal yaşamdaki konumlarının güçlendirilmesi, hak, fırsat ve imkanlardan eşit bir biçimde yararlanmaları yönünde çalışmalarda bulunan Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nün Teşkilat Yasası'nın yürürlüğe girmesi, ahiren yürürlüğe giren Belediye Kanunu'yla birlikte Büyükşehir Belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen Belediyelere kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açma yükümlülüğü getirilmesi, kadınlara Devlet tarafından verilen hizmetlerin kapsamının genişletilmesine yönelik olarak sayısı artırılan kadın sığınma evleri, ilgili Devlet Bakanlığımızın kadına karşı şiddetin önlenmesi amacıyla yürüttüğü çalışmalar kapsamında TBMM, kamu kuruluşları, üniversiteler, medya ve sivil toplum örgütlerinin katılımıyla oluşturulan ve çalışmalarını uzun vadede bir eylem planı olarak uygulamaya koymayı planlayan "Şiddeti Önleme Platformu" yer almaktadır.

Ayrıca, kadın-erkek fırsat eşitliğine yönelik çalışmalara siyasi düzeyde etkinlik kazandırılması kapsamında önümüzdeki dönemde TBMM bünyesinde bir "Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği" Komisyonu kurulması öngörülmektedir.

Türkiye'nin kadın konusundaki Ulusal Eylem Planı'nın, Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü tarafından önümüzdeki 5 yıllık süreyi kapsayacak şekilde yeniden düzenlenerek güncellenmesi öngörülmektedir. Buna göre kadının eğitimi, sağlığı, ekonomik yaşama katılımı, kadına yönelik şiddet, kadınların karar mekanizmalarına katılımları bağlamında gerçekleştirilmesi planlanan çalışmalar sözkonusu Ulusal Eylem Planı'nda yer alacaktır.

Aynı Genel Müdürlük ayrıca, AB fonlarından sağlanacak destekle yürütülecek "Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Artırılması Projesi"ni hazırlamıştır. Dolayısıyla, kurumsal düzeyde AB Komisyonu ile kadın haklarının geliştirilmesi ve kadın erkek fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik temaslarımız mevcuttur.

17 Aralık 2004 AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi Başkanlık Sonuçları'nda Türkiye ve AB üyesi ülkelerin sivil toplumları arasında yakınlaşmayı sağlayacak girişimlerin desteklenmesi amacıyla "Üçüncü ayak" olarak adlandırılan ve esas itibariyle AB ülkeleri ile Türkiye arasında siyasi ve kültürel diyalogun tesisine ilişkin bir sürecin başlatılması öngörülmektedir. Türkiye'de kadının Cumhuriyet ile birlikte edindiği kazanımlar bazı AB ülkelerinde yeterince bilinmemekte, bu durum da Türkiye'nin AB üyeliğine sıcak bakmayan çeşitli çevreler tarafından istismar edilmektedir. Dolayısıyla, sözkonusu siyasi ve kültürel diyalog Türk kadınının AB ülkelerinde tanıtılması için önemli bir fırsat olabilecektir. Bu süreçte, devlet organlarının yanı sıra sivil toplum kuruluşlarına (STK) da büyük görevler düşmektedir.

Sonuç itibariyle, Hükümetimiz, kadın hakları ile kadın erkek fırsat eşitliğini AB üyelik sürecimizin vazgeçilmez bir parçası olarak görmektedir. Bununla birlikte, bu konudaki eksiklerimizin giderilmesini AB'ye üyelik sürecimizden bağımsız olarak esasen gerçekleştirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu amaca yönelik çalışmalarımızı da sürdürmeye kararlıyız.